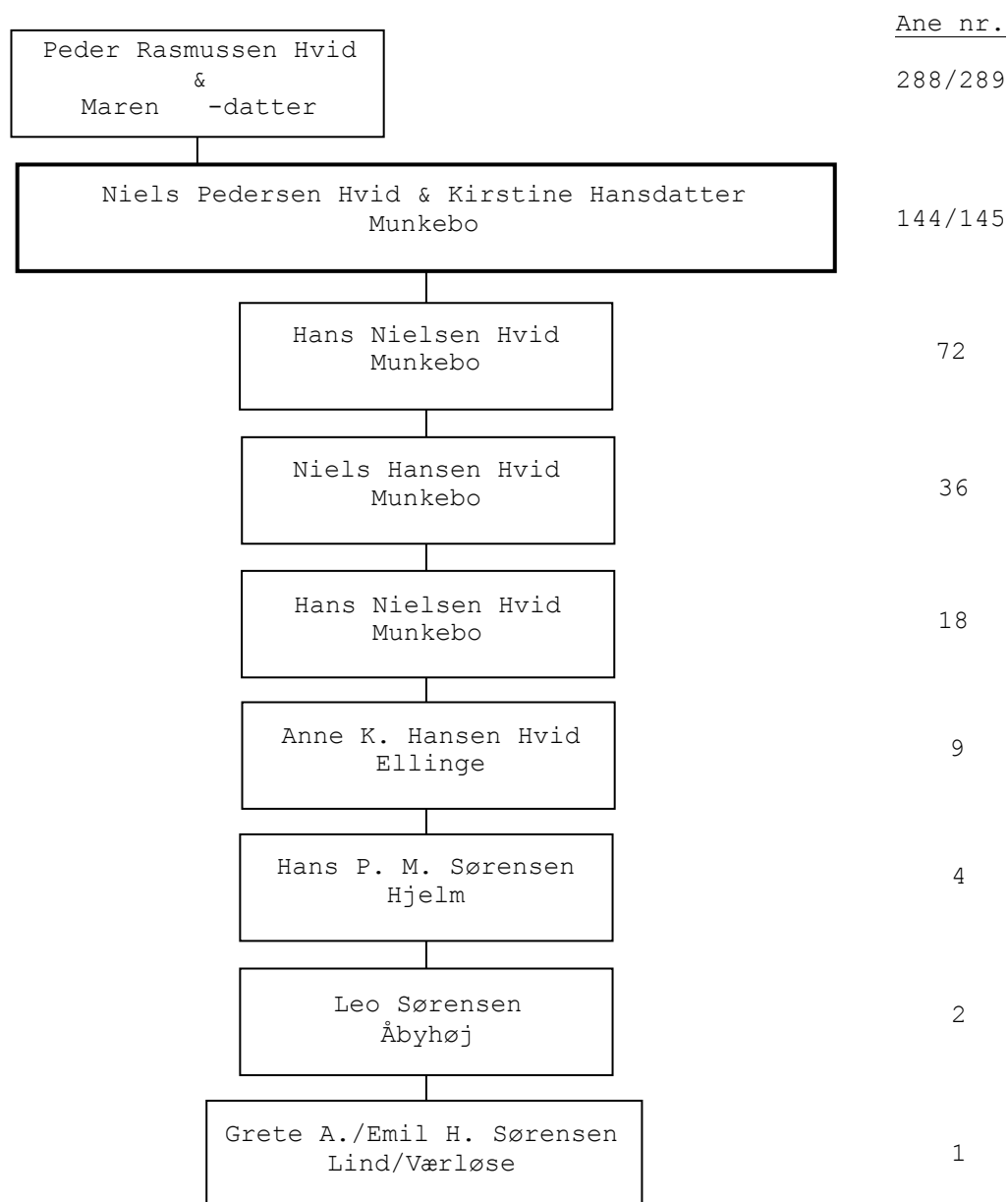

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
Kort overblik	2
Tidsbillede	3
Niels Pederen Hvid og Kirstine Hansdatter	4
Oversigt over kildemateriale	6
Kildemateriale	8

NIELS PEDERSEN HVID & KIRSTINE HANSDATTER

Niels Pedersen Hvid er født ca. 1714 i Kertinge på Fyn som søn af husmand Peder Rasmussen og Maren -datter.

Kirstine Hansdatter er formentlig født ca. 1715. Hendes forældre og fødested er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Niels Pedersen Hvid og Kirstine Hansdatter bliver gift i 1738. De bosætter sig først i Ladby, derefter i Munkebo. Her får de mindst 2 børn.

Niels Pedersen Hvid dør i Munkebo i 1764.

Tidsbillede

Det kendskab man kan få til gård- og husmænds syn på deres herskab stammer normalt fra tingbøger, hvor teksten er forfattet af byskriveren, der hørte under herskabet.

Der findes dog beretninger om gård- og husmænds syn direkte nedskrevet med egen hånd. En af dem stammer fra Gudbjerg på Fyns sydøstlige del, og er fra 1771:

Bønderne i Gudbjerg var utilfredse med, at landets gehejmekabinetminister (statsminister) Struensee havde afskaffet nogle af de helligdage, som de fleste anså for at være indstiftet af Vorherre. Derfor besluttede de en aften ved øllet i kroen, at de fremdeles ville undlade at gøre hoveri på de afskaffede helligdage. Og,

- måtte de ikke komme i kirken, kunne de søge kroen,
- måtte kirkeklokken ikke lyde, ville de gå efter byhornet,
- måtte de ikke synge salmer, kunne de synge drikkeviser.

Herskabet, formentlig nådigherren major Fr. Chr. Skeel på Mullerup, ville dog ikke rette sig efter deres beslutning.

En typisk bonde fra ca. 1750

Han gik personligt ned til de af hoveriet berørte folk og lod dem vide, at de skulle gøre hoveri på en af de afskaffede helligdage i julen. Helligtrekongersdag skulle nogle tærskle, andre rense korn, og de øvrige arbejde i skoven. Han sagde, at det mere var for at vise, at de her på godset rettede sig efter kongens lov end for at få den smule arbejde gjort, han havde sat dem til hoveri denne dag. Folkene tvivlede lidt på om det nu var kongens lov (eller Struensee's), for kongen skulle vel rette sig efter Vorherres ord lige såvel som andre skulle.

Da der i øvrigt var et godt forhold mellem parterne endte det efter nogen diskussion med, at hoveriet blev udført.

Niels Pedersen Hvid og Kirstine Hansdatter.

Niels Hvid er opvokset på forældrenes husmandssted i Kertinge. Kirstine Hansdatter stammer muligvis fra Bullerup. De bliver gift i starten af 1739, formentlig begge i en alder af ca. 25 år.

De bor et kort stykke tid i Ladby, hvor deres første barn, sønnen Hans, bliver født.

I slutningen af 1739 fæster Niels et husmandssted i Munkebo af Margarethe Levitzon til Lundsgård og Jershauge.

For fæstet skal han årligt erlægge 2 Rigsdaler.

Desuden skal han:

- årligt bygge og forbedre huset,
- holde sig hans kgl. Majestæts allernådigste love og forordninger efterrettelig, og
- være sit herskab og fuldmægtig hørig og lydig.

På husmandsstedet i Munkebo får Niels og Kirstine mindst 2 børn, datteren Maren omkring 1742 og sønnen Peder i 1744. Peder dør i 1748, mens han opholder sig hos familien i Kertinge.

I alt får Niels Pedersen Hvid og Kirstine Hansdatter således mindst følgende børn:

1. 1739, 18.okt. - **Hans Nielsen Hvid**
2. 1742, ca. - Maren Nielsdatter Hvid
3. 1744, ca. - Peder Nielsen Hvid, beg. 1748, 1.sep.

Niels Pedersen Hvid dør i 1764, hvorefter sønnen Hans overtager fæstet på husmandsstedet i Munkebo.

Sønnen Hans Nielsen Hvid (ane nr. 72) gifter sig omkring 1764 med Karen Hansdatter/Rasmusdatter (ane nr. 73).

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Agedrup sogn	1714 -
2. Kirkebøger for Kiølstrup sogn	1714 -
3. Fæsteprotokoller for Lundsgård gods	1729 -
4. Skifteprotokoller for Ulriksholm gods	1730 - 1880

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kilde-
materiale-numre.

Kildemateriale

De sparsomme oplysninger om Niels Pedersen Hvid og Kirstine Hansdatter og familie skyldes, at kirkebøgerne for deres hjem sogn Munkebo først er bevaret fra 1814.

(1) Kirkebøger for Agedrup sogn:

1738, 23.nov. trol. Niels Pedersen Hvid og Kirstine Hansdatter i Bullerup, cop. 28.dec. 1738:

D. 23. Nov. Dom. 25. p. Trin. Desp. Niels Pedersen Hvid
og Kirstine Hansdatter af Bullerup.

(2) Kirkebøger for Kiølstrup sogn:

1739, 18.oct. døbt Niels Hvids barn i Ladby Hans.

Min (præstens) datter Ciel Cathrine bar det.

Faddere: Rasmus Hvid, Peter Christopher Hvid, Claus Nielsen tjenende i Ladby, Niels Hiulmands hustru ib., Karen Pedersdtr. Hvid, og Gertrud Pedersdatter Hvid:

D. 18. Octobr. Dom. 21. p. Trin. Niels Hvids b. i Ladby
Hans. Min Datter Ciel Cathrine bar det. Ladby
Faddere: Rasmus Hvid, Peter Christopher Hvid, Claus Nielsen
tjenende i Ladby, Niels Hiulmands hustru ib., Karen
Pedersdtr. Hvid, og Gertrud Pedersdatter Hvid.

(3) Fæsteprotokoller for Lundsgård gods:

1739, 2.aug. (folio 22, no.19):

Jeg Margarethe Levitzon til Lundsgaard og Jershaug kendes og hermed vitterlig gjør at have stæd og fæst, saa som og hermed steder og fæster til Niels Pedersen, landsoldat, barnfødt i Kiertinge det huus i Moncheboe som Hans Pedersen sidst iboede, hvilket huus med dertil liggende haug plads fornefte Niels Pedersen strax maa tiltræde og sin livs tiid beboe paa de vilkor at hand deraf aarlig og i rette tider svarer dend deraf aarlig gaaendes afgift som er toe Rigsdaler, det halve til paasken og det halve til Mikkelsdag at betalle, saa og aarlig bygger og forbedrer huuset, at det altid kand være i god stand, holde sig hans kongl. Maj. allernaadigste love og forordninger efterrettelig, være sit herskab og fuldmægtig hørig og lydig, det accorderede fæste er betalt med 2 rd.,

Til bekræftelse under min haande og signet. Lundsgaard dend 18.aug.1739. Margaretha L. V. Devitz.

Originalen hvoraf dette er ligelydende genpart fæste bref haver jeg underskrefne til mig taget som jeg forpligter mig paa min egen haands underskrift (og) bekræfter i overværelse af de 2 de underskrefne mænd.

Datum ut supra Niels Pedersen.

Til vitterlighed Niels Larsen, Jens Jensen, begge af Ladbye.

(2) Kirkebøger for Kiølstrup sogn:

1748, 1.sep. begravet Niels Hvids barn i Munkebo - Peder, som døde i Kiertinge, 4 år.

Kieringens Kirke - Kiølstrup sogn
 D. 1. Sept: Niels Hvids barn i Muncheboe, fæst Peder,
 som døde i Kiertinge, et. 4.
 D. 1. Sept. 1748. Niels Hvids barn i Kiølstrup sogn.

(4) Skifteprotokoller for Ulriksholm gods:

1766, 24.okt. (side 224) skifte efter Karen Pedersdatter i skyttehuset ved Ulriksholm, ~ Skytte Peder Hansen Eg, skifte 1791, 23.jun. (side 472).

Indbyder skifte og forlig efter Peder Skyttes afgangne hustru Karen Pedersdatter, Peder Hansen Skyttes afdøde hustru ved Ulrichsholm, med denne enkemanden fuldkommen venlig at være, om det lidet os arvelig kunde tilfalde, forlige, og enhver af os i dag sin del til sig annammet.

Saa skiftet aldeles imellem os er afgjort, og vi enkemanden Peder Hansen tilligemed skifteforvalteren nu og fremdeles vil have fri, kraver og angerløs i alle måder.

Det bekræftes med vore hænders underskrift.

Ulrichsholm skyttehus den 24.oct.1766.

Maren Peders, Rasmus Pedersen, Giertrud Pedersdatter.

På egne og min søster Maren Nielsdatter's veigne Hans Nielsen.

